

Reportáž

Název: Život paní Tehlárové

Páťa (0:00 – 0:11):

Dobrý den. Rádi bychom se s Vámi podělili o příběh paní Erny Tehlárové. Ženy, která prožila hrůzy spojené s válkou a poválečnou dobou.

Lukáš (0:12 – 0:29):

Erna Tehlárová se narodila v roce 1932 v krušnohorském pohraničí v obci Kovářská neboli Schmiedberg do německé rodiny. Bylo to v době, kdy vrcholila hospodářská krize. Práce bylo málo a uživit rodinu bylo velmi obtížné. Nejhorší však mělo přijít: začala válka.



Fotografie ze školy v roce 1942. Paní Tehlárová sedí druhá zleva

Paní Tehlárová (0:30 – 1:16):

Když byla ta válka, když večer potom šel slyšet ten alarm, tak jsme utíkali do lesa. Tam byl takový kryt. A nad tím jel vlak. Takový ten tunel. A v tom byl potůček, no a v tom jsme stáli. Někdy 2, 3 hodiny, pak jsme šli ven po cestě domů, znovu zpátky a potom chlapi udělali tam nám takové ty prkna, aby jsme nestáli ve vodě. Máma pekla takové jako suchary, nebo něco, no tak vzala vždycky s sebou nějaké ty suchary a v konvičce černou kávu, kdyby jsme tam byli náhodou dlouho, abychom měli co jíst. Táta ten nešel, ten zůstal doma. Ten nešel s námi.



Železniční nadjezd, v němž byl provizorní kryt

Páťa (1:17 – 1:28):

Obec Kovářská musela podstoupit bezpečnostní opatření. V celé vesnici se nesmělo v noci svítit, aby piloti nevěděli, že přelétají nad obydlenými oblastmi.

Paní Tehlárová (1:29 – 1:43):

Nesměli jsme večer vůbec svítit vevnitř. Museli jsme mít, my jsme měli takové ty deky. To nebyly ty rolety, my jsme to neměli. Tam se nesmělo svítit. Tam byla úplně tma. Když třeba malinko světýlko bylo vidět, tak už přišli.



Pomník letecké bitvy nad Kovářskou, k níž došlo v září 1944

Adam (1:44 – 1:50):

Roku 1945 válka skončila. Bylo v plánu většinu Němců z Československa odsunout.

Paní Tehlárová (1:51 – 2:01):

Potom začali s tím vystěhováním. Tak přišli i k nám. Museli jsme se vystěhovat. Měli jsme asi 70kg jenom na osobu.

Lukáš (2:02 – 2:05):

Odsun pro rodinu paní Tehlarové však netrval dlouho...

Paní Tehlárová (2:06 – 2:18):

My už jsme byli na tom vozíku připraveni. Byli jsme za Kovářskou a potom, že můj brácha dělal na nějakém stroji, na kterém to tam nikdo neuměl, tak přišli pro nás. Museli jsme se vrátit.



Továrna na zpracování ryb Kalla, kde pracovala ona i její bratr

(zdroj: <https://poznamkypanabavora.wordpress.com/2018/06/03/firma-kalla/>)

Adam (2:19 – 2:23):

Němci, kteří mohli zůstat, to neměli v poválečném Československu snadné.

Paní Tehlárová (2:24 – 2:41):

My jsme šli do obchodu, Češi měli přednost a my jsme museli čekat, až už tam nikdo nebyl. Pak jsme si mohli něco koupit. To se nesmělo ani do kina...jsme nemohli jít, ale jinak... Ubližovali nám? ...To teda ne.



Dnešní podoba domu v Kovářské, kde žila její rodina po válce

Páťa (2:42 – 2:47):

Přes všechny tragické události té doby paní Tehlárová v sobě nenosí jen hořké vzpomínky.

Paní Tehlárová (2:48 – 3:13):

My jsme měli ty bílé pásy. My jsme je museli nosit pořád. Když jsme šli ven a ... No a když jsme byli na té zábavě, přišli potom policajti, tak jsme utíkali, oni by nás chytli. Možná nevím, jestli bychom něco platili nebo ne, protože to bylo zakázané. Ublížovali tam hodně, ale jako nám, to já bych nemohla naříkat, že by nám ublížovali...naší rodině.

Páťa (3:14 – 3:22):

Slyšíme, že čeština není jejím rodným jazykem. Přesto odsud nikdy neodešla. A jak se tady cítí?

Paní Tehlárová (3:23 – 3:26):

No i teď, ještě se cítím pořád jako Němka.

Zdroj fotografií (kromě továrny Kalla): soukromý archiv Erny Tehlarové